

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی

«باسمه تعالی»

شماره

تاریخ

قرارداد نقد و بررسی متون و کتب علوم انسانی (کتب ملی)

نشانی: تهران، بزرگراه کردستان، نبش خیابان ۶۴، کدپستی ۱۴۳۷۷۷۴۶۸۱، صندوق پستی ۶۴۱۹-۱۴۱۵۵

دبیرخانه شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی

تلفکس: ۸۸۰۴۶۸۹۰

www.shmoton.ir

info@shmoton.ir

شماره
تاریخ
پیوست.....

باسمه تعالی

استاد گرامی جناب آقای / سرکار خانم.....

پس از سلام؛

با عنایت به تخصص آن بزرگوار در حوزه کتاب / جزوه
اثر برای نقد و بررسی تقدیم می‌شود.

خواهشمند است با توجه به نکات زیر، پرسشنامه پیوست را تکمیل و به دبیرخانه شورا ارسال فرمایید.

۱- لطفاً سوالات تشریحی را به تفصیل پاسخ دهید.

۲- به تمامی پرسش‌ها پاسخ داده شود.

۳- پاسخ‌ها، مستدل و مستند به وضعیت اثر باشد.

۴- ضرورتاً در همه پاسخ‌ها، به نمونه‌ها و مصادیق مشخصی در اثر اشاره شود.

۵- در صورت کمبود جا از صفحات پشت پرسش‌نامه استفاده کنید.

۶- خواهشمند است به توضیحات ص ۱۱ در خصوص تنظیم مقاله نقد توجه شود.

۷- تکمیل و ارسال قرارداد و سایر برگه‌های پیوست، ضرورت دارد.

۸- امکان استفاده از نظرات داور محترم در مجموعه انتشارات شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی وجود دارد.

۹- کتاب پیوست به داور محترم اهداء می‌شود.

۱۰- لطفاً در صورت تمایل کتب و متون مرتبط با این اثر یا آثاری که متمایل به داوری آن هستید، به دبیر گروه معرفی فرمایید.

۱۱- لطفاً هرگونه پیشنهاد و انتقاد در خصوص پرسش‌نامه نقد و بررسی را با ما در میان بگذارید.

با تشکر

.....

رئیس گروه

شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی

شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی

The Iranian Council for Reviewing Books and Text on Human Sciences
www.shmoton.ir

پرسش‌نامه نقد و بررسی متون و کتب علوم انسانی (کتب ملّی)

الف) بررسی ابعاد شکلی اثر

مشخصات کلی اثر:

- نوع اثر: کتاب جزوه درسی سایر موارد
 عنوان: صاحب اثر:
 مترجم / مصحح / گزینشگر: ویراستار:
 نوبت انتشار: تعداد جلد: شماره جلد:
 محل نشر: ناشر: سال انتشار:
 شمارگان: تعداد صفحه: قطع: رحلی وزیری رقی
 جیبی پالتویی سلطانی

۱- کدامیک از موارد زیر (مؤلفه‌های جامعیت صوری)، در اثر حاضر وجود دارد؟

پیشگفتار	بیان هدف اصلی اثر		مقدمه		فهرست مطالب		جدول و تصویر و نمودار و نقشه			
	صریح	ضمنی	کلی	فصول	اجمالی	تفصیلی	جدول	تصویر	نمودار	نقشه

اهداف درس	خلاصه فصول	جمع‌بندی (خلاصه کلی کتاب)	نتیجه‌گیری و پیشنهادها		تمرین و آزمون (پرسش‌ها)		معرفی منابع برای مطالعه در هر فصل	پیشنهاد پژوهش در هر فصل	نمایه						
			فصول کلی	کلی	فصول کلی	کلی			آیات، روایات و اشعار	منابع	موضوعی (واژه‌نامه)	اعلام (نام‌ها)	جدول	نقشه	

۲- کیفیت فنی و ظاهری اثر را از لحاظ موارد ذیل ارزیابی فرمایید؛

طرح جلد:

حروف‌نگاری:

صفحه‌آرایی:

کیفیت چاپ:

صحافی:

قطع کتاب:

نمونه‌خوانی و اغلاط چاپی:

۳- میزان رعایت قواعد عمومی نگارش و ویرایش تخصصی اثر را با ذکر مصادیق بیان فرمایید؟

۴- میزان روان و رسا بودن اثر را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ لطفاً مصادیق مورد نظر ذکر شود.

ب) بررسی ابعاد محتوایی اثر

ب-۱- پرسش‌های مربوط به نظم منطقی:

۱- نظم منطقی و انسجام مطالب (تسلسل عناوین کلی اثر) را در مجموع چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق بی‌نظمی را ذکر فرمایید. (مناسب است ضمن اشاره به نظم منطقی مطالب، به معرفی کلی و سرفصل‌های اصلی اثر نیز مبادرت شود.)

۲- نظم منطقی و انسجام مطالب اثر در درون هر فصل (تسلسل عناوین جزئی و پیوند با نتیجه اثر) را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق بی‌نظمی را ذکر فرمایید.

ب-۲- پرسش‌های مربوط به منابع:

۳- میزان اعتبار منابع از جهت علمی را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟

۴- آیا در این اثر از منابع موجود و جدید برای تبیین موضوعات مورد بحث، به قدر کفایت و به مقدار لازم استفاده شده است؟

۵- نحوه دقت در استنادات و ارجاعات اثر را از جهت توجه به اصول منبع دهی علمی چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق بی‌دقتی یا عدم رعایت اصول را ذکر فرمایید.

۶- کیفیت رعایت امانت در این اثر را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ آیا از منابعی بدون ذکر مأخذ آنها، استفاده شده است؟ برخی از مصادیق را ذکر فرمایید.

ب-۳- پرسش‌های مربوط به تحلیل و بررسی:

۷- آیا این اثر توانسته است به تجزیه و تحلیل، و بررسی علمی مسأله یا مسایل مورد نظر خود بپردازد؟ (آیا می‌توان این اثر را "مسأله محور" به حساب آورد؟)

۸- کیفیت و چگونگی تحلیل و بررسی‌های آن را ارزیابی فرمایید؟

۹- اگر متن اثر حاوی نقد آراء و نظرات دیگر است، درباره نحوه نقد و بررسی‌های آن و شیوه نگاه و رویکرد انتقادی اثر، با ذکر برخی از مصادیق اظهار نظر فرمایید.

۱۰- نحوه رعایت بی‌طرفی علمی (عدم سوگیری و جانبداری غیرعلمی) در تحلیل‌های این اثر را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق را ذکر فرمایید.

ب-۴- پرسش‌های مربوط به نوآوری و نبودن:

۱۱- آیا نمونه‌هایی از نوآوری در این اثر (اعم از طرح نظریه علمی جدید، ارائه ساختار علمی نو، به کارگیری ادبیات علمی روزآمد، طرح یک افق نو و خلاقیت ویژه، تنظیم جدیدی از مباحث، طرح استدلال نو، و ...) وجود دارد؟ چند نمونه بارز از نوآوری را ذکر فرمایید.

۱۲- نحوه روزآمدی داده‌ها و اطلاعات اثر را (از جهت ارجاع به منابع جدید، یا تکراری نبودن، یا کهنه نبودن اطلاعات، یا توجه به نیازهای روز، یا...) چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق روزآمدی را ذکر فرمایید.

ب-۵- پرسش‌های مربوط به مبانی و پیش‌فرض‌ها:

۱۳- به نظر شما محتوای علمی و پژوهشی اثر به چه مبانی و پیش‌فرض‌هایی از مبانی و پیش‌فرض‌های مطرح در حوزه موضوعی اثر استوار است؟ آیا مبانی و پیش‌فرض‌های مورد اتکاء به طور صریح یا ضمنی در متن ارائه شده است؟ مصادیق را ذکر فرمایید.

۱۴- نحوه هماهنگی و تناسب محتوای علمی و پژوهشی اثر با مبانی و پیش‌فرض‌های مقبول و مورد اتکاء را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق را ذکر کنید.

۱۵- نحوه هماهنگی و تناسب مبانی و پیش‌فرض‌های مورد اتکاء نویسنده اثر با مبانی و پیش‌فرض‌های دینی و اسلامی در حوزه مورد بحث را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ مصادیق را ذکر فرمایید.

۱۶- نحوه هماهنگی و سازواری محتوای علمی اثر با مبانی و اصول دینی و اسلامی را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ برخی از مصادیق را ذکر فرمایید.

ب-۶- پرسش‌های مربوط به انطباق و جامعیت:

۱۷- نحوه انطباق محتوای اثر با عنوان و فهرست آن را با ذکر مستندات متناسب با فصول مختلف کتاب بیان فرمایید.

۱۸- نحوه جامعیت محتوا و موضوع این اثر را با توجه به اهداف درس مورد نظر، چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ آیا تعداد صفحات آن با واحد درسی مورد نظر تناسب دارد؟

۱۹- مطالب این اثر تا چه حد با آخرین سرفصل‌های مصوب* وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری برای درس موردنظر مطابقت دارد؟ لطفاً با درصد مشخص کنید و موارد نقص و اضافه را بیان فرمایید.

- با توجه به ویژگی‌های این اثر، چنانچه نظرات اصلاحی در خصوص سرفصل‌های مصوب این درس دارید، به صورت مختصر بیان فرمایید.

ب-۷- پرسش‌های مربوط به نحوه بکارگیری ابزارهای علمی:

۲۰- چنانچه در این اثر از مؤلفه‌های جامعیت صوری (ابزارهای علمی لازم در بند الف - ۱، مانند پیشگفتار، مقدمه، فهرست، جمع‌بندی نهایی، نتیجه‌گیری، تمرین و آزمون، جدول، تصویر و نمودار و نقشه، و...) بهره جسته، آیا برای تفهیم موضوع از این ابزارها به خوبی استفاده شده است؟ در خصوص کیفیت و نحوه بکارگیری هر یک از موارد اعلام نظر فرمایید.

ب-۸- پرسش‌های مربوط به اصطلاحات تخصصی:

۲۱- کیفیت، میزان کاربرد و معادل‌سازی اصطلاحات تخصصی را با توجه به مخاطبان تخصصی این اثر چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟ چند نمونه را از فصول مختلف کتاب به صورت مشخص بیان فرمایید.

ب-۹- پرسش‌های مربوط به رویکردهای کلی:

۲۲- در یک نگاه کلی، رویکرد اثر را نسبت به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی جامعه چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟

۲۳- این اثر تا چه حد می‌تواند پاسخگوی نیازهای علمی یا کاربردی کشور (در فضای جامعه ایرانی - اسلامی امروز) باشد و آیا مشکلی از مسایل امروز جامعه ما را حل می‌کند؟ توضیح فرمایید.

* برای کسب اطلاعات بیشتر درباره سرفصل‌ها، به سایت شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی به آدرس اینترنتی www.shmoton.ir مراجعه کرده و سپس لینک مجموعه اسناد علوم انسانی را کلیک کنید.

ب-۱۰- پرسش‌های مربوط به کاربرد آموزشی:

۲۴- در صورتی که این اثر قابل استفاده به عنوان متن درسی یا کمک درسی است، با توجه به جدول زیر، برای چه درس دانشگاهی می‌تواند کاربرد آموزشی داشته و آن را برای چه درسی پیشنهاد می‌فرمایید؟

وضعیت درس					نوع اثر			گروه / دانشکده	مقطع تحصیلی	رشته تحصیلی	عنوان درس
اختیاری	تخصصی	اصولی	پایه	عمومی	مرجع	درسی فرعی	درسی اصلی				

ج- پرسش‌های تکمیلی

۲۵- پیشنهادهای کاربردی و مشخص خود را در خصوص اصلاحات لازم متن اثر، بیان فرمایید.

۲۶- برخی از نکات قابل تأملی را که ممکن است در پرسش‌های پیش مورد توجه قرار نگرفته و مایل به یادآوری آن‌ها هستید، بیان فرمایید.

«جدول امتیازات»

الف) جدول بررسی ابعاد شکلی اثر:

ردیف	موضوع	عالی (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)	ضرائب
۱	جامعیت صوری اثر (از فهرست مطالب تا نمایه)					(۳)
۲	کیفیت چاپی و فنی اثر (حروف‌نگاری، صفحه‌آرایی، طرح جلد، و ...)					(۲)
۳	رعایت قواعد عمومی نگارش و ویرایش تخصصی اثر					(۱)
۴	میزان روان و رسا بودن					
جمع امتیازات						

ب) جدول بررسی ابعاد محتوایی اثر:

ردیف	موضوع	عالی (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)	ضرائب
۱	نظم منطقی و انسجام مطالب در کل اثر (بین فصول کلی و اصلی کتاب)					(۴)
۲	نظم منطقی و انسجام مطالب در درون هر فصل					
۳	اعتبار منابع از جهت علمی					
۴	کفایت منابع اثر با توجه به منابع موجود و جدید					
۵	نحوه دقت در استنادات و ارجاعات (توجه به اصول منبع‌دهی علمی)					
۶	رعایت امانت در ذکر مأخذ					
۷	وجود تجزیه و تحلیل و بررسی‌های علمی در اثر					
۸	کیفیت تحلیل و بررسی‌های اثر					
۹	نحوه نقد آراء و نظرات دیگر و شیوه نگاه انتقادی اثر					
۱۰	رعایت بی‌طرفی علمی					
۱۱	وجود نمونه‌هایی از نوآوری در اثر					
۱۲	روزآمدی اطلاعات و داده‌ها					
۱۳	طرح صریح یا ضمنی مبانی و پیش‌فرض‌های اثر					(۳)
۱۴	نحوه هماهنگی محتوای اثر با مبانی و پیش‌فرض‌های مورد اتکاء اثر					
۱۵	نحوه هماهنگی مبانی و پیش‌فرض‌های مورد اتکاء با مبانی و پیش‌فرض‌های اسلامی					
۱۶	نحوه هماهنگی محتوای اثر با مبانی و اصول اسلامی					
۱۷	نحوه انطباق محتوای اثر با عنوان و فهرست آن					
۱۸	تناسب و جامعیت موضوعی و محتوایی اثر با اهداف درس					
۱۹	نحوه میزان مطابقت اثر با سرفصل‌های مصوب وزارت علوم					
۲۰	چگونگی بهره‌گیری از ابزارهای لازم علمی برای تفهیم موضوع					
۲۱	دقت در کاربرد اصطلاحات تخصصی و معادل‌سازی‌ها					
۲۲	رویکرد اثر به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی جامعه					(۲)
۲۳	نحوه پاسخگویی به نیازهای علمی یا کاربردی جامعه ایرانی-اسلامی					
۲۴	کاربرد اثر در برنامه آموزشی					
جمع امتیازات						

نام و نام خانوادگی ناقد:

امضاء:

تاریخ: ۱۳ / /

«باسمه تعالی»

درخواست تنظیم مقاله نقد

استاد گرامی؛

احتراماً و ضمن تقدیر و تشکر از همکاری حضرتعالی با گروه تخصصی، با توجه به امکان چاپ نظرات ارزشمند جنابعالی در مجموعه انتشارات شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی، خواهشمند است با توجه به پرسش‌ها و پاسخ‌های مطرح در «پرسش‌نامه نقد و بررسی متون و کتب علوم انسانی»، مجموعه نظرات، نتیجه‌گیری‌ها و پیشنهادهای خود را در خصوص این اثر، در قالب یک "مقاله علمی پژوهشی" یا یک "یادداشت انتقادی" تنظیم کرده و به همراه این پرسش‌نامه ارسال فرمایید تا پس از طی فرآیند مقرر امکان چاپ و بهره‌برداری از آن در مجموعه «نقدنامه‌های شورا» یا «نشریه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی» و یا «سلسله انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی» فراهم گردد.

- اصول راهنمای تنظیم "مقالات نقد" پیوست است.

«با سپاس»